

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ОСВОЄНОГО ОБСЯГУ ПРИ МОНІТОРИНГУ ХОДУ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТНИХ ДІЙ

асист. Мирошніченко Ю. О., студентка гр.УП-71 Романютенко Ю. Б.

Однією із важливих задач керівника проекту є відстеження ходу виконання робіт за програмою. Саме результати моніторингу є підставою для коректування прийнятих раніше рішень, якщо відхилення в ході реалізації проекту є значними. Для моніторингу статусу проекту використовуються достатньо прості засоби візуалізації, такі, як діаграма контрольних точок, діаграма типу «світлофор» та метод освоєного обсягу. Загальні положення методології методу освоєного обсягу детально розглянуті в працях Вайдмана Р.М., Разу М.Л., Мазур І.І., Шапіро В.Д., Ольдерогге Н.Г., Милошевича Д.З., Рача В.А. Незважаючи на широке використання даного методу, існують проблеми його застосування при моніторингу ходу виконання проектних дій, які і потребують подальшого дослідження.

Метод освоєного обсягу (англ. *Earned Value Technique, Earned Value Management*) є аналітичною методологією, що дозволяє оцінити виконання проектних робіт по трьом основним областям: зміст, строки, вартість. Даний метод варто розглядати не тільки як інструмент моніторингу, але і як інструмент прогнозування та оперативного планування. Метод заснований на використанні ряду числових показників, що розраховуються по ходу проекту.

Графічне відображення методу освоєного обсягу представлено на рис. 1.

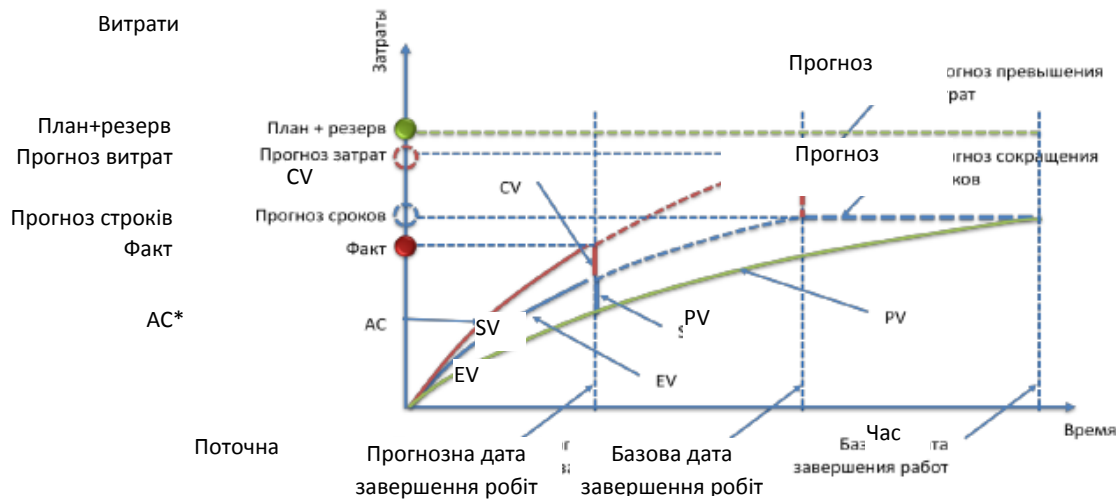

Рис. 1. Оцінка та прогноз показників за методом освоєного обсягу

*EV - освоєний обсяг, AC – фактична вартість, PV – плановий обсяг, CV - відхилення за витратами, SV - відхилення за розкладом

Таким чином використання методу освоєного обсягу дозволяє:

- складати повний опис проекту та детальний графік його реалізації ще на початковій стадії;
- керівник проекту може використовувати дані для прогнозу витрат, необхідних для завершення всіх робіт по проекту з мінімальною ймовірністю помилки;
- контролювати ефективність здійснених витрат;
- прогнозувати остаточні витрати на основі фактичного виконання проекту;
- управляти змінами директивного графіка проекту.

Проведений аналіз показує, що метод освоєного обсягу має наступні обмеження в використанні та проблеми при прийнятті рішень на основі його розрахунків. Серед них основними є:

1. Застосування методу освоєного обсягу можливе лише тоді, коли Базовий план побудований по типу РМВ (Performance Measurement Baseline), тобто, як мінімум, повинен бути прописаний часовий графік здійснення витрат за проектом.

2. Контролю за допомогою методу освоєного обсягу піддаються тільки прямі витрати.

3. Розбіжність між освоєним обсягом *EV* і фактичними витратами *AC* може породжуватися одним з таких чинників:

- існує суб'єктивність у визначенні фактичного відсотка виконання незавершених робіт;
- наявність кредиторської або дебіторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками;
- наявність виконаних і оплачених робіт, не включених до базового плану;
- зміна масштабу цін на поточну дату порівняно з датою бюджетування проекту.

4. Неможливість оцінки трудовитрат в проекті членів проектної команди, які є співробітниками компанії і отримують фіксовані оклади.

Таким чином, використання методики необхідно у наступних випадках: в проекті присутній ризик зростання собівартості (сума укладеного контракту визначена при його укладанні, а умови контракту передбачають одноразову виплату всієї суми по його закінченні); компанія здійснює внутрішній проект, і основна увага в економії ресурсів робиться на управління; проект реалізується після своєчасного попередження необхідності ліквідації можливих незворотних наслідків.